

OVER DE RAND

EEN DICTROMAN

PETER NOORDHOEK

OVER DE RAND

*Voor de heer Van Bekkum
Voor de manier waarop hij mij en mijn gedichten heeft gekend*

INTRODUCTIE

Ik heb van het woord geleefd en dus waren woorden altijd heel dichtbij. Meestal zakelijk, direct, in formele brieven gericht aan geachte mensen. Maar soms heb ik ook woorden aan mijzelf gericht en in navolging van andere mensen noem ik ze gedichten. Ik sta nu aan het einde van alles dat mij voor kon gaan en, op de valreep, heb ik een stapel vellen met gedichten gevonden waar ik eerder niets mee kon of wilde doen. Er was altijd wel een reden waarom ik ze liever voor me hield. Deze gedichten lagen en liggen waarschijnlijk te dicht bij mijzelf om ze aan anderen te laten zien. Maar ik heb me bedacht. Ze teruglezend - allemaal netjes gedateerd - vormen ze zo'n treffende afbeelding van mijn leven, dat ik heb gemeend ze in de volgorde waarin ik ze heb geschreven nu aan lezers te moeten laten zien. Vraag me niet naar het nut hiervan, ik weet het niet. Ik meen gewoon dat ik het mij voor één keer kan permitteren mijn beleving, mijn persoon, op de wereld achter te laten, in verwarring achter te laten. Vaak heb ik in mijn leven het gevoel gehad op een rand te staan. Een deel van die rand loopt langs de kloof die mijn gedachtewereld van de 'echte' wereld scheidt. Met deze gedichten stap ik over deze rand heen.

Ik voel wel de behoefte aan een waarschuwing. Eén die te maken heeft met de reden waarom ik deze gedichten zo lang voor mijzelf heb bewaard. Dit zijn mijn gedichten en ze zijn helemaal van mij. Maar deze gedichten zijn ook altijd een onderdeel geweest van een spel dat ik met mijzelf - en de taal - heb gespeeld. Een spel waarin ik vaak bewust gedichten tegen de draad van mijn gedachten in heb geschreven. Op vrolijke momenten schreef ik droeve gedichten, op momenten van duisternis zocht ik met woorden naar een licht. Nu, achteraf, heb ik al die woorden op volgorde gelegd en er een soort beschrijving van mijn leven uit gehaald. Maar ik zou onrecht doen aan de dichter - een andere persoon dan deze man - als ik niet zou melden dat dit alles slechts scherven zijn van gedachten uit vroegere jaren. Het sta u vrij ze te bekijken en vergaren. Maar ik ben slechts een dichter op basis van mijn verbeelding en enige beheersing van het rijm. Ter voorkoming van misleiding: bedenk dus dat schrijver en dichter zelden één en dezelfde zijn.

Peter Noordhoek

Een rand

Woorden hebben vele vormen
en ik ken er veel te weinig
om temidden van de stormen
ze te zetten naar mijn hand
en de pen te laten rusten
na balanceren op een rand

Mijn wrevel is als branding
die steeds weer wegvaagt
wat in verwondering
ik heb geschreven in het zand:
verwarde beschrijving
van het leven op een rand

BEGIN

Als je leven uit herinneringen bestaat, dan is er geen echt begin aan dat leven. Als het bewijs van je leven uit woorden bestaat, dan is het begin van je leven nooit bewezen. Ik herinner mij niet veel van dat begin. Mijn baby- en kleutertijd: het zijn anderen die daarover hebben verteld, herinneringen hebben opgehaald en woorden gebruikt. Mijn kindertijd: de herinneringen zijn daar ja, heel fel soms, maar de woorden hebben mij toen ontbroken om het leven al van mijzelf te maken.

Bestaat er een leven zonder zelf te kunnen reflecteren op dat leven? Niet echt. Veel van het begin van een leven lijkt later zo mooi omdat het de reflecties zijn van anderen op dat begin van het leven. Als baby, als kind, heb ik in ieder geval zelf niet voldoende woorden bij dat begin kunnen maken om het ook echt een onderdeel van mijzelf te kunnen maken. Waar ik dat wel heb kunnen doen, waar er nog herinneringen en woorden bestaan, heb ik gevoelens en gedachten in mijn hoofd die niet passen bij het beeld van een lief, rustig begin. De herinneringen zijn juist scherp en schel, van een kleuter en kind dat ondanks een heerlijk huis en thuis een bij tijden verlamdend gevecht moeten leveren met de onbegrepen en onbegrijpende omgeving. Van het pesten op het schoolplein tot het niet kunnen delen van het vele wat ik las, je kan je als kind erg in je eigen schulp laten duwen.

Van mijn eigen woorden uit de begintijd staan deze mij nog het beste bij; dat ik "als ik later groot was nooit mocht vergeten hoe het was om klein te zijn". Dat klinkt nu pathetisch, of vertederend, maar zo zei ik het keer op keer in mijzelf. En ik bedoelde daarmee dat ik, alleen maar omdat ze klein zijn, ik nooit zomaar mocht aannemen dat ook de gedachten van kinderen klein zijn. Niets is minder waar. Echt oude mensen weten dat en ik hield als kind dan ook vooral van echt oude mensen. Ik vergeet het nooit - als ik er aan denk.

Er zijn in die tijd geen woorden door mij op schrift gesteld die ook werkelijk van mijzelf waren, althans niets dat ik heb kunnen bewaren. Dit eerste hoofdstuk wordt dan ook overgeslagen.

JEUGD

De krachtigste tijd. Alles is machtig en intens. En anders dan in de kindertijd ben ik zelfbewust over wat ik zie en hoor. En niet alleen bewust, ook verontrust. Alles wordt absoluut, dus ook mijn twijfel.

Net zo intens als ik de buitenwereld ervaar - de 20 kilometer fietsen tussen mijn huis en school, de strijd tegen die school en de leraar - ben ik met de wereld in mij bezig.

Ik probeer absoluut eerlijk tegen mijzelf te zijn. "Mijzelf in de spiegel kunnen blijven zien", zou houd ik mij voor. Maar alles wordt dan zo zwart, zo zwaar, dat ik eigenlijk niets meer zie in die spiegel. De gedichten - in die tijd ben ik gaan schrijven - getuigen daarvan: er is altijd een donkere lucht over het polderlandschap van mijn jeugd.

Bij het lezen van de gedichten uit die tijd bekruipt mij altijd enige ergernis. Zoveel somberheid en ernst lijken onzinnig voor een periode in het leven waarin er de kracht en de tijd is om te genieten van alles wat nieuw en mooi is. Welnu, dat is ook dom, maar ik moet mijzelf voorhouden dat dit het bekende gepraat achteraf is. Bovendien, dit is de tijd waarin ik voor het eerst gedichten begin te schrijven en dat deed ik niet voor mijn plezier (een jongen die gedichten schrijft; wat zacht!), maar omdat ik echt wat van mij af wilde schrijven. De vorm van het gedicht was toeval, de meestal magere uitkomst van het woekeren met mijn beperkte talent. Maar het doel was duidelijk: een integere poging emotie over te brengen op weerbarstig papier. Het was geen aanstellerij. In die fase van je leven denk je al te weten wat volwassenheid betekent, maar hebt het nog niet echt verdiend. In die fase denk je het hele leven al te kennen, maar er is nog niemand die jou kent. Kortom; miskennis alom. En dat deed pijn. Ik herinner mij die pijn. Het heeft me gevormd.

Ik betrap mij er op dat ik nog steeds door de ogen van een zeventienjarige jongen, mijzelf, naar de dingen blijf kijken. Ik ben daar toen ergens blijven stilstaan. Nooit zal ik meer zo absoluut - zo absoluut onzeker - naar de dingen blijven kijken. De kracht die daarvan uitgaat blijft de norm waar alle andere beelden in mijn geest zich aan moeten meten.

Ik ben verder gegaan in het leven, ik moest verder gaan in het leven, maar in de momenten dat ik het leven recht in de ogen probeer te zien, zal ik dat in eerste instantie altijd blijven doen door de ogen van de jongen die ik toen was.

Ik ben nooit meer heel geworden.

Geluk

Omdat ik denkend
niet altijd heb gevonden
wat ik zocht
Speurde ik
met hart, wil en ziel
naar wat altijd wenkend
aan mij rukt:
een absoluut
vredeloos
zoeken naar geluk

Cadeau

Teveel uren alleen
in het hol van mijn kamer
aan het altaar van mijn bureau
glippen door mijn vingers heen
Met mijn pen als hamer
hakkend aan een wrang cadeau
voor meneer de leraar
Oh, ik kom er nooit mee klaar!

Maart

De klacht van een vogel
in het grijs van het zwerk
Zendt een boodschap van huiver
over huizen en een kerk

Zwiepende wilgentakken
over een gerimpelde sloot
Voor huilende fabrieken
en in een bui verspreide rook

Fietsers in hun kraag
tussen groen en bruine velden
Bewegen zich gestaag
om zich op een school te melden

Dit is Holland in maart
wanneer het de rest van de winter vergaart

Wars

Stormen van regen
in een lege huls
De leegheid van zegen
houdt mij onverhuld
een spiegel tegen
En ik verwijder mijn naam
met rare woeste vegen
van het condens op mijn raam
Wars van stormen en van regen

Een denker

Gedachten zijn het begin en einde
van alles wat je in je leven weten kunt
De grens van je mogelijkheden, je limiet
maar ook de bronnen van het ongerijmde
Speurders naar leegten die niet zijn vervuld
Strevers naar een steeds verschuivend verschiet

Ik ben een denker
maar ik had nooit gedacht
dat rede zich zo bij de staart houdt
dat het steeds weer sterker
de eigen grenzen ontkracht
en op ontkenning inzicht bouwt

Ik denk, dus ik besta
Ik ontken mijn denken, dus ik versta

Vraag en antwoord

Waarom is alles zo onaf
of als het af is
Waarom ben ik niet bij het begin
of, als het eindigt, bij het einde?

Waarom is alles wat ik gaf
of alles waar ik ooit over beslis
Nooit duidelijk in zijn doel of zin
en verdwijnt het in het ongerijmde?

In de kring van vraag en antwoord
kijk ik mijzelf verwijtend aan

STUDIE

Ik heb in Leiden gestudeerd. Ik heb er rechten gestudeerd en heb toen ook het studentenleven bestudeerd. En ik schrijf gedichten. Echt hopeloos dus.

Piet Paaltjens en zijn smalle schaduw hebben het onmogelijk gemaakt om nog serieus als Leids student iets neer te pennen. Is een Leenaar niet de laatste Nederlander die zijn Medenederlanders van zijn ongeluk overtuigen kan?

Wil ik niet. Allemaal niet nodig. Een bekentenis; mijn studententijd was saai. Het had geen stijl en al te weinig elan. Door de week studeerde ik hard en mijn feesten speelden zich af in een allesbehalve universitaire omgeving. Ik heb veel gedaan in mijn studententijd, heb intensief geleefd, maar het was niet vrijblijvend en vaak ook niet blij.

Het was een tijd waarin mijn tijd zich als een prisma verdeelde. Er gaat maar een gegeven hoeveelheid tijd in een dag en voor wat ik moest denken en doen was er altijd te weinig tijd. Daarom ging ik de beschikbare tijd verdelen door op verschillende niveaus in mijn hoofd verschillende richtingen op te gaan en mijn gedachten steeds verschillende kleuren te geven. De student studeerde, de student leefde, maar in mijn prisma was dat maar een straal tussen velen. Wie in een prisma kijkt kan zich verblinden en ook achteraf kan ik nog maar moeizaam de verschillende lijnen onderkennen zoals die zich binnen het kristal vertakten en verdeelden. Er zijn een paar duidelijke lijnen, lijnen die zich ook terug laten vinden in de gedichten die ik in die tijd geschreven heb. Het verlangen naar liefde, God, het verzoenen van mijn ambities met een niet-geïnteresseerde wereld; het zit er allemaal duidelijk in. Maar lang niet alles laat zich zo gemakkelijk terugvinden. En over veel dingen waarvan ik weet dat de student zich er mee bezig heeft gehouden zijn geen woorden terug te vinden, achtergelaten in gedichten of anders opgeschreven gedachten.

Tentamen

De avond voor een tentamen
heeft voor mij altijd iets leegs
Door mijn hoofd spelen definities
stellingen en een paar geleerde namen
Maar het heeft iets tevergeefs
Steeds voor niets gedane repetities

Er wachten nog vele stapels werk
en eigenlijk ben ik nog niet eens begonnen
Maar, zo vreemd, toch kom je nergens toe -
ik heb geen idee hoe ik de stof verwerk
Hoe krijg ik het morgen bij elkaar verzonnen?
ik zal het tentamen halen, maar vraag me echt niet hoe

Toch niet

Een slang bijt zich in de staart
en weet zich toch niet eindeloos
Een krab sprint over 't zand
en voelt zich toch niet rechteloos
Een luiaard kent zijn eigen aard
en weet zich toch nooit werkeloos
Alleen deze mens met z'n verstand
voelt zich steeds weer waardeloos

Hemels geschenk

De regen viel kletterend op de aarde
en vormde plassen terwijl ik naar de wolken staarde
Ik wenste dat ik uit de lucht kon plukken
alle dingen die me niet willen lukken
Als de hemel toch al zoveel onzin schenkt
wens ik dat hij mij ook iets nuttigs brengt

Drup, drup

Zelfkennis

Wat ik zo tegen je zei
klonk misschien wat raar
Maar ik steek dan ook
Niet simpel in elkaar

Dromen

In de diepten
van mijn nachtenlange denken
werd een kreet
een schreeuw
veel te lang bewaard

En ik meen dit te moeten schrijven
omdat ik niet wist wat te doen
nadat mijn ogen
nietsziend
in mijzelf hebben gestaard

Ik heb mijn dromen
grote dromen
Maar het zijn dromen
enkel dromen
Voor het leven zijn zij niets waard

Afscheid

Op een dag toen ik niet meer horen kon
alles wat me storen kon
Heb ik stil, zuiver nagedacht
over alles wat ik van mijzelf verwacht
En heb ik heel zacht afscheid genomen
van jaren bewogen dromen

Nachtgedachten

Waar heb ik aan het einde van de dag
aan gedacht

Aan gedacht, toe ik moe en als altijd alleen
in bed en in mijn dromen stapte
samen met de nieuwe nacht

Was ik gelukkig of juist niet?
Kende ik liefde of verdriet?

Ook toen, als op zovele nachten
moeten mijn gedachten
meest in dromen gewikkeld
diepe voren hebben getrokken
door mijn geest

Oh arme man die niet meer weet
wat het is geweest
In welke stemming
hij in zijn nachtgedachten
heeft geleefd

Ga weer slapen arme man
misschien dat je nu je dromen
je gedachten
vangen kan

We hebben gedacht dat we alles konden

We hebben gedacht dat we alles konden
en daar leefden we ook naar
We zagen de muren niet
die tussen ons en onze dromen stonden
Nog minder de waanzin en het gevaar

We dachten dat we het leven wel begrepen hadden
en hadden er minachting voor
Dit leven dat we leidden
en dat mindere mensen toch niet konden bevatten
haatten en verachtten we door en door

Ach wat waren we arrogante schoften
Natuurlijk allemaal "Toekomstige beloften"
maar vooral windbuilen met een opgezette scheur

Soms zie ik één van ons nog wel terug
maar altijd slechts even, alles moet nu eenmaal vlug -
Vlug nog iets drinken en dan vlug terug naar de sleur

Zo ik de wereld ken

Zo ik de wereld ken
wil ik de wereld niet
Zo ik de mensen ken
wil ik de mensen niet

En zo ik mijzelf ook ken
wil ik mijn gedachten niet
Want zo ik ook het leven ken
wil ik zijn gebreken niet

Alleen zo ik ook de liefde ken
en zo ik ook de schoonheid
van het onvolmaakte ken
Zo zal ik ook de eenheid
van het leven zien
En daarin mijn plaats ook zien

Ik pas mijn leven in het leven in
Ik ken de gebreken en geef het zin

Petitie

Dit is een petitie aan God de vader
Stille wens van een simpel mens
gericht aan zijn Maker:

lever liever een leven af
dat ook werk'lijk af is
dan steeds dit onvolmaakt geheel
nimmer een eenheid, nimmer een deel
slechts een eenling
de wereld een vreemd'ling
die wanneer hij naar volmaaktheid streeft
immer zichzelf onderweg verloren heeft

Conversatie met God

Eens heb ik het leven aangezien
en God van ver gezegd dat het niet was aan te zien
Ik zei dat ik gedroomd heb van een beter leven
en Hem kon vertellen hoe Hij dat vorm moest geven

Op Zijn verzoek ben ik toen tot God gekomen
en vertelde Hem over al mijn dromen
Maar Hij joeg die dromen de winden na
want Hij zei: Ik ben geen God als Ik besta

Ik kan jou nimmer geven
wat jij zelf niet kunt maken van het leven
Dat leven had jij altijd al
dat is waarom Ik met je daden samenval

De priester en het barmeisje

(een cryptogedicht)

Na afloop van zijn laatste mis benaderde ik de priester
en vroeg wat ik onder het begrip "genade" moest verstaan

Hij aarzelde, bedacht zich en zei toen bitter
dat hij gewoonlijk de G na de F in het alfabet zag staan

Ik was verbaasd, herstelde mij en vroeg wat hij bedoelde
toen hij zo smalend over "barmhartigheid" had gesproken

Hij keek mij aan, wist dat ik mij ongemakkelijk voelde
en zei dat hij zo het hart van een barmeisje had gebroken

Nu wantrouwend, met een sterk vermoeden van schandaal, vroeg ik hem
waar zijn gevoel voor "edelmoedigheid" was gebleven

En hij vertelde mij in een voor de kerk vernederend verhaal
dat al zijn pretentie bij de moed van die del was gaan verbleken

Inmiddels volkomen cynisch vroeg ik hem vervolgens snerend
wat de pseudopriester van het woordje "naastenliefde" vond

Mij berispelend zei hij toen triest maar ook belerend
dat naast liefde soms ook een gelofte tot een einde komt

Met grote verontwaardiging en harde verwijten
Wilde ik hem nog over zijn "goddelijke" roeping spreken

Maar met teleurstelling en zonder dat ik het kon begrijpen
zei hij dat Diens Zoon het brood al voor Hem had willen breken

Bijtend, afgewezen en vaag vernederd
vroeg ik hem tenslotte nog wat hij in de mis bedoelde
toen hij het over "heiligheden" had

Maar hij keerde zich om en naast de dichte kerkdeur zei hij:
Hij ligt achter mij; in het verleden en niet in het heden
Hij faalde toen ik niet meer genoeg aan woorden had

genade = G na de F, barmhartig = hart van een barmeisje; edelmoedig = moed van die del; naastenliefde =
naast liefde; goddelijk = brood breken; heiligheden = Hij ligt achter mij

LIEFDE

Liefde. Wie weet daar echt raad mee? Ik ben een denkend mens en die weten er minder raad mee dan de meeste. Ik ben te veel toeschouwer. Niet spontaan of bot genoeg om naar iemand toe te stappen en me aan te bieden voor wat dan ook. Ik schreef al gedichten over het einde van relaties nog lang voordat ik mijn eerste echte relatie - ik bedoel 'liefde' - ooit begon. Dat zal me een prettig gevoel hebben gegeven - een ander zal niet krijgen wat ik moet missen.

Maar een zekere vasthoudendheid kan me niet worden ontzegd. Ik heb volgehouden en, heel traditioneel, iemand ontmoet op een feestje. Het was zo'n typische 'klieken'-avond, waarbij een buitenstaander niet zomaar in een groep wordt opgenomen. Anderen hadden allemaal hun gesprekspartners, wij niet en dus probeerden wij het maar met elkaar. We hebben elkaar die avond verschrikkelijk verveeld, maar vlak voordat wij naar huis gingen was er even een eerlijk moment en toen zijn we blijven praten.

Er zit weinig passie, weinig romantiek in de gedichten die ik heb geschreven nadat ik haar heb leren kennen. Het zijn niet de gedichten die horen bij de grote liefde van je leven. Maar dat was het wel. Ik hield enorm veel van haar en doe dat nog steeds. Mijn gedichten heb ik schaamteloos gebruikt om de twijfels, de gedachten waarvan ik vond dat ik ze nog niet met haar kon delen, op te schrijven en van mij af te schrijven. Ik heb ze destijds goed bewaard en ver verstopt. Ik ben een zorgvuldig mens, meestal, en ik moet deze gedichten hebben willen bewaren als een soort schriftelijk bewijs voor het moment dat ik ooit nog eens zou willen zeggen "zie je wel, ik wist toen al dat het niet goed zat, we passen gewoon niet bij elkaar". Zo heb ik ze natuurlijk nooit gebruikt. Nu ik ze, nog steeds keurig op rij, weer terugzie, kan ik alleen maar constateren dat ze op een bepaalde manier redelijk trefzeker het verloop in onze relatie weergeven, maar ook, dat het toch een eenzijdig beeld geeft van die relatie; ze zwerven ergens tussen afstandelijk en lief tot bot en mistroostig. Op de mooie, heerlijke momenten die wij ook samen hadden, had ik duidelijk wel iets anders te doen dan gedichten schrijven.

We gaan er achteraf geen gedichten meer bijschrijven, de lezer zal het er mee moeten doen.

Feest

Ik droom van ogen op mijn eigen hoogte
Van een stem die me met een goed woord kan raken
en een afspraak voordat zij is vertrokken

Maar ik drink oases van exact de juiste droogte
en praat tot van armoede gesprekken staken

verbergend hoe ik van mijn leegte ben geschrokken

Contact

Gezegd werd er
in het begin
niet al te veel
dat hoefde dan
ook niet zo zeer
wist ik veel
toch, het groeide
en die stille lach
beloofde veel

Alleen

Lever je leven over aan mij
Geen tralies, geen sloten
Altijd samen en toch vrij
Vrij om mij jouw leven te geven
Vol verlangen, los van streven
Een leven vol leven vrij te geven

Ik zal jou mijn lachen en mijn tranen
Mijn successen en mijn falen geven:
Alleen is niet alleen te leven

Lijzijde

Aan de lijzijde van een liefde
voel ik de winden aan me rukken
en een zee die me wil verdrukken

Maar ik blijf langs zij die liefde
en heb al vaak aan enteren gedacht
maar hoor de storm naar mij op jacht

Wie ben ik

Wie ben ik dat ik van je dichten mag
Van alle dingen die ik in je zag
maar door mij nooit zijn uitgesproken
en zo mij van je buitensloten

Ik kende vorm noch taal om met jou te spreken
en was bang voor falen dat onze band zou breken
maar nu ik je ken hoop ik dat je nooit zult vergeten
we hebben elkaar en we hebben beide maar één leven

Glimlach

Ik wist niet dat je met een glimlach zoveel uit kunt leggen
dat je na zo'n lippentrek niets meer hoeft te zeggen
dat je daarna met simpel staren kunt volstaan
en totaal verloren in elkaars gezichten op kunt gaan
Het is nooit dat ik de wereld zozeer kan vergeten
wanneer ik van niets meer dan die glimlach af wil weten

Foto

Stil
Hou stil
voor slechts een kort moment
hou stil
je gezicht

Het beeld dat jij
met al jouw passie zendt
mij verrast
en met contrast
jouw gezicht
belicht

Is kort
heel kort
inspiratie
voor dit gedicht

Meisje

Meisje kom toch in mijn hart
even schuilen tegen 't leven
Ik bied je een mooi rood onderdak
en zal het een rustig ritme geven

WERK

Het 'echte' leven gaat door, zal nooit stoppen voor een 'echte' liefde. Na de studie val ik op mijn werk en het werk valt op mij. De gedichten die ik hierover schrijf zijn cynisch en negatief. Laat u niet misleiden. Werken is me prima bevallen en ik heb lang meer succes gehad dan ik op grond van mijn talenten mocht verwachten. Het is eigenlijk de periode in mijn leven waarin ik het meeste 'geluk' had, in ieder geval in de zin dat ik mij toen het meeste in overeenstemming voelde met mijn omgeving en die omgeving - de 'zaak', de vrienden, de relaties - mij de nodige erkenning teruggaven. In die periode heb ik ontzettend veel gedaan, maar het meest tevreden ben ik nog altijd over het feit dat ik toen heb leren luisteren naar het leven en het leven naar mij terugspak. Ik stond overal middenin en kon soms zelf(s) het middelpunt zijn. Nog steeds kan niets dat gevoel vervangen. Ik genoot.

Maar er bleven momenten van leegte. Momenten dat ik door alles heen wilde prikken en in niet meer kon geloven. Momenten die ik in gedichten heb proberen te vangen.

Samen met de gedichten over het werk plaats ik hier enkele van de gedichten die daar het verste vandaan lijken te staan, die over mijn kinderen. Lijken te staan, want mijn gezin is ook voor mij de verbinding tussen liefde en werk geworden. Een moeilijke verbinding, met mijzelf als een uiterst kwetsbare schakel, maar wel wezenlijk voor de waarde die het leven voor mij had.

Stilte

Een druppel valt sissend
op gloeiende plaat
Een woord
valt schokkend
tussen broeierig gepraat

Stilte

Mensen kijken elkaar aan
Kijken elkaar juist niet aan
Ogen richten zich langs elkaar
Oren en monden zweven los van elkaar
De betekenis van wat net is gezegd
is als mes tussen de mensen ingelegd

Stilte

Een woord
ligt als een mes
Tussen loos gepraat
een stilte
behoedt als bescherming
de conventie tegen verraad

Stilte

Een woord
wordt verlost
door een ander woord
Iemand vindt dat woord
en als ware men ongestoord
en was daar nimmer dat ene woord
wordt conventie toch niet door dat mes vermoord

Witte woorden

Witte woorden over 't avondeten
't Tafellaken kaatst ze schitterend
Wit, leeg, hoog
Omhoog tussen de borden
Met vorken en messen te zwaar om ze aan te snijden

Ook 't schitterend kristal heeft niet de kracht
De witte woorden omlaag te halen
Alleen de rode wijn
- Hoewel te zwaar om zelf ook op te stijgen -
Lijkt sterk genoeg te zijn
Om de woorden niet te laten dwalen
Weg van 't schitterend tafellaken

Niet te koop

Ga terug naar uw geld en uw goot
Bij mij valt niets te halen
ik ben niet te koop
Ik stel geen belang in uw verhalen
Over wie u kent
en wat u van hen weet
Zwemt u maar mee met al die andere haaien
Maar verbaas u niet
Als ooit één van hen u vreet
Ga dus terug naar uw geld en naar uw goot
Ik ben niet te koop

Eén A-4

Er wordt mij gezegd
Dat ik alles
Kort
Bondig
Moet zeggen

Maximaal één A-4

Maar er is zoveel dat ik wil zeggen
Nauwelijks uit kan leggen
En toch wil zeggen

Ieder woord dat van mij is vastgelegd
heb ik gezegd
Terecht of onterecht
Heb ik gezegd
En op de wereld vastgelegd

En ik heb meer te zeggen
Dan op één A-4
Valt vast te leggen

De manager
Die op één A-4en leeft
Heeft van de echte wereld niet veel weet

De manager
Die alleen A-4en leest
Heeft een losbladige geest

Losse vellen, geen verband
Veel vertellen, geen verstand

Wezenlijk

Wezenlijk heb ik in wezen
niets te zeggen
toe te voegen
of uit te leggen
over wat ik heb gedaan
of niet heb gedaan
Dat is te zeggen
ik zou willen zeggen
dat ik niets heb te zeggen
Geen verantwoording
hoef af te leggen
over wat ik toch niet heb gedaan

Er valt dus niets meer over te zeggen

't Tekent mensen

't Tekent mensen
en hun wensen
Als ze 's-avonds
voor het slapen gaan
alleen nog kijken
of hun wekker
echt wel af zal gaan

Dag m'n dag

Dag m'n dag
Op jouw gezag
laat ik me in een
nieuwe afspraak vallen
Me door de telefoon
opnieuw m'n tijd afpakken

Dag m'n dag
Komt er ook een moment
dat ik alleen
over jou, m'n dag
beschikken mag?
Dag dag waar is m'n dag?

Office blues

Ik tik de straten aan
met akentassenstappen
Ik haast me achter afspraken aan
met agendavergetengrappen
Ik zie de tijd voor mij uitgaan
met behulp van overurendagen
En me net te laat voor de brievenbus staan
met watdoejeindezebaantochvragen

This is office blues
Asking questions without use
Chasing time
between the morning
and the evening news

Ploff

De man met de spelt
is gekomen om me door te prikken
En ik, grote held
zal zelfs van de 'ploff' nog schrikken

Nurks

"Ik geloof er niet in"

Zei de man
Nurks

"Ik zie er niets in"

Nurks
Zeer nurks

En trapte er toch in

Hap snap

Hap snap m'n agenda
heeft me in de tijd gepakt
en dichtgeslagen

Vroem vroem m'n auto
heeft me zonder iets te doen
van mijn plaats genomen

en ik zit hap slik
m'n dineetje door te nemen
Nee geen toetje, word ik dik
Boem boem doet m'n rikketik

Ik leef mijn eigen leven
Zeg ik altijd
Niemand regelt er mijn leven
Zeg ik altijd

Verhalen

Verhalen worden mij vaak verteld
Soms open, soms in vertrouwen
Soms over succes, vaak over falen
De ander een schurk, zichzelf de held

Een mens bestaat uit lagen van verhalen
Soms gekend, soms verborgen
Soms gestuurd, soms uit controle
Arme man die er de waarheid uit moet halen

Mensen spreken in symbolen en in talen
Soms verstaanbaar, soms chaotisch
Soms vertaalbaar, soms Babylonisch
Wat is de toon in de taal van de verhalen?

Verhalen worden mij vaak verteld
Ik luister en bedenk wat mij niet wordt verteld

De buis

Mijn buit van vanavond
is een buis met ruis
Toen ik mijzelf terugvond
in mijn uitgeschakeld huis
Werd dat mijn enig licht
voor het schrijven van dit gedicht

Denk niet mij te kennen

Denk niet mij te kennen
omdat u woorden van mij leest
Denk niet dat u kunt zeggen
wat voor mens ik ben geweest

Het raadsel van mijn bestaan
en mijn bestaan in dit leven
is niet simpel afgedaan
met woorden die ik heb gegeven

Afstand

Ik voel veel afstand
Vandaag
Ik sta ver weg
Van alles
Echt alles
Vandaag

Er is een grote
Onmetelijke
Afstand
Tussen mijn gevoel
En mijn verstand
Tussen de wereld
Vandaag
Tussen mijn buiten
En mijn binnenkant
Vandaag

Transen

Wij zijn in het leven nog niet afgeleverd
of om ons heen wordt al strijd geleverd
om wat we zijn
of wat we worden moeten
om wat onze doelen zijn
en hoe wij ze bereiken moeten

Nooit alleen voor onszelf geboren
Altijd op transen van andermans toren

Zoon is twee

Zoon is twee
Hoera hij is jarig
En ik ook
Want hij noemt mij papa
Licht
En noemt mij nog eens papa

Hij leert net praten
en mij is het gelukt
dat hij mij bij
het woordje papa ziet
en niet van een ander
dit woordje hoort
en daarbij niets ziet

Ik ben papa

Zeg maar welterusten
tegen papa

Een man

Een man, zittend achter zijn bureau
overdenkt zijn agenda en de manier
waarop de tijd langs regels stroomt
waar een naam, een woord een wereld vormt

Van tasten, onderhandelen na de eerste handdruk
en het onvermijdelijke gesprek over files
Hopend dat de handdruk aan het einde leidt tot
een vermindering van de budgettaire druk

Het is te simpel om te zeggen dat het moeilijk is
Je weet dat het de man z'n keuze en zijn
succes is om de man achter het bureau te zijn

Maar weet dan dat de man met elke lijn uit zijn agenda
en elke handdruk die hij geeft net te veel van zijn tijd
over het bureau heen van hem weg ziet gaan

BREUK

Niet alleen op het werk, ook thuis ging het eigenlijk allemaal heel goed, echt naar tevredenheid. Deskundigen spreken soms over de cycli in een huwelijksleven. Hoe de aanvankelijke verliefdheid over gaat in routine, vervalt in slavernij en zou eindigen in desillusie. Ook aan ons zal die cyclus niet geheel voorbij zijn gegaan, maar in wezen is er nooit veel aan de hand geweest, althans niets dat niet na een ruzie kon worden bijgelegd. We kenden elkaar goed, ook elkanders zwakheden.

Maar op een dag is er iets gebroken. Eerst bij haar, toen bij mij. En tenslotte tussen ons. Oorzaak? Ik weet het nog niet. De bodem viel onder alles weg. Twijfels kwamen weer net zo absoluut op mij af als in mijn absolute jeugd. Alleen leek de tijd, als ontsnappingsweg, te zijn afgesneden. Eindeloos hebben wij het steeds opnieuw geprobeerd, maar wij probeerden het op geleende tijd, de tijd die we samen beiden hadden was al op. Ook de kinderen moesten hun keuze maken. Gelukkig waren ze oud genoeg om voor zichzelf te kiezen. Allebei zien we ze te weinig. We zijn dus uit elkaar gegaan. Weggaan kon eigenlijk niet, maar blijven nog minder. Weer alleen, eenzaam, zielig in een huurhuisje, viel alles als een kaartenhuis in elkaar. Succes? Geen succes. Werk? Geen werk. Vrienden? Geen vrienden. Ik was weer bij een rand.

Raadsel

Ieder voor zichzelf een
zwerftocht door het leven

Ieder voor de ander
een onbekend gegeven

En toch, ik hou van jou
mijn raadsel mij gegeven

Lieve idioot

Lieve idioot
Gekke zielepoot
Waarom kan jij niet veranderen?
Waarom ben jij niet als anderen?

Altijd tegen de bierkaai vechten
Steeds weer barrières slechten
Dat is niet voor jou weggelegd
Zo ben jij niet in de wieg gelegd

Zo ken ik je niet
Zo zie ik je niet
Jij bent een tamme kater
Geen strakke mensenhater
Wat liefde heb je nodig
Drammen is overbodig

Wil jij mijn vriendje zijn
Dan moet je meer je eigen maatje zijn

Onwil

Repen stenen uit mijn muur
Ik had het niet op jou gebouwd
Maar - pas op: alle stenen zijn nog niet weg
Een paar zelfs strategisch op jouw weg gelegd

Stukken hout op brandend vuur
Extra stevig op mijn hoop geduwd
Toch - pas op: na de vlammen kwijnt een vuur snel weg
En ook wat smeult komt bij de as terecht

Water holt een steen uit op den duur
En jouw stroom is tot mijn steen vernauwd
Juist: pas op: wat ik als uitgeholde steen ook zeg
Komt met jouw water in een goot terecht

Vergeef mij de woorden die ik hier heb gegeven
Het is uit onwil om toe te geven
uit angst om mijzelf te geven
En dan dus helemaal niets te geven

We leven nog

De laatste traan die viel
was er net eentje teveel
En ik, ezel die ik ben
verloochende mijn ziel
deed één belofte teveel
werd iemand die ik niet herken

Maar we leven nog
Mijn spiegelbeeld
heb ik verteld
dat het me moet vertrouwen
Want dat na zelfbedrog
Na verwijten en verbaal geweld
er geen ander is met wie ik ooit zal trouwen

Oog

Ik heb lichten zien gloeien
In de schaduw van je oog
Ik heb gewacht tot zij verschenen:
Sterren op sterren van verdriet
Tranen met een regenboog
Echt en toch echt niet

Verbeiten in steen

't Gouden licht van een lamp straalt zachtjes
Strelend over jouw beelt'nis heen
Steels beschrijf ik hoe jouw houding
Jouw gestalte mij zo diep genegen zijn
Dat zij in mijn dwalende gedachten
Vervagen en toch verbeiten als in steen
Ik zal jou verliezen en jij zult altijd bij mij zijn

Gegeven

Gegeven het leven
van jou in mijn hand

Gegeven de regen
van falen aan mijn kant

Voel ik mij nu even
door machteloosheid overmand

Melodrama

Waarachter verberg ik mij?
Hoe verhuil ik de woorden die ik zei
Tegen jou, vreemde vrouw
van wie ik zoveel hou?

Ik ga niet weg, maar kom ook niet nader
Ik bezie mijzelf, jouw verrader
Wend mijn ogen van je af
Jij vrouw, om wie ik altijd zoveel gaf

Wat is gebeurd bepaalt het heden
maar ook daarin zie ik nog geen reden
Om te doen wat ik heb gedaan -
Mijn vrouw, waar kwam mijn haat vandaan?

Ik sta gevangen in mijn falen
Veroordeel mij of kom mij halen

Schaduwtijd

In de schaduwtijd
In de schemertijd
Heb ik jou gezien
Niet gezien
Half gezien
Toen jij
Half naar mij toe
Half van mij
Afgewend
Afscheid nam
Van mij in mijn tijd

Kracht

Ze komt niet hoog genoeg
om me in de ogen te kijken
Haar hoofd rust op mijn borst
Haar haren kietelen mijn kin

Eén arm omvat haar schouders
De ander raakt haar bij de heup
Ik wieg haar heen en weer
langzaam mee met haar verdriet

Ze ziet niet hoe ik in het nergens kijk
Weet niet hoe ik mijzelf verbijt
'k Heb moeite met haar zwakte
Verwijt mij mijn eigen kracht

Ik haat de leugen van die eigen kracht
als het door haar zwakte naar boven wordt gebracht
Ik voel de afstand die mijn kracht schept
Haar misschien wel uit mijn armen drijft

Ik ben groot, zij is klein
Ik ben sterk, zij is zwak
Zo hoort het toch te zijn?
Maar wie leent wie nu kracht?

Zelftwist

Soms zelfs van eenzaamheid verlaten
In het felle licht van hier en nu
Ontbreekt mij de aanspraak, de spiegel
Die stil contact met jou mij bood

Ik liet voor jou een oordeel liggen
Gebroken analyse van mijn barbarisme
Geplette roos, alleen op ruwe vloer
En woorden die de twijfel voeden

De twist met rede heeft mij verzaakt
Maar 't hart deinst terug voor de taak
Te kiezen en verstomd in leegte
Vindt geen taal die jouw hart raakt

Kom genade die jouw antwoord biedt
Het laatste wachten op ons één zijn
Met de rusteloze rust van het heelal
Na de zelftwist die mij heeft verraden

GEK

Ik ben gek geworden. Met gedrag zo gek als een gek maar zijn kan. Ik lees het nog altijd in de ogen van vrienden uit die tijd: "Hij is gek geworden". Ik geloofde het zelf ook. Ik voelde me, ik was soms volslagen idioot. Toch was het dat niet helemaal, of het was meer dan dat. Iedereen die in zichzelf heeft gekeken weet dat achter kennis de chaos heerst. En wat mij is overkomen, is dat ik voor een bepaalde periode niet meer de energie, de discipline kon opbrengen om de chaos op afstand te houden. Dat ik geen reden, geen zin meer kon bedenken voor het nog langer vechten tegen de chaos, tegen de schaduwen achter mijn verstand. En dat betekent dus gekte.

Ik wist wat me overkwam. De gedichten die ik toen heb geschreven zijn vooral bewijzen van mijn fascinatie met mijn eigen gekte en geen bewijzen voor die gekte zelf. Een goede gek is half genie en half cliché. En mijn miserabele persoon kon het niet nalaten om mijn eigen gekte als een insect te ontleden, pootje voor pootje, om er dan profijt van te trekken. Meedoen met alles was me altijd goed gelukt en toen ik niets meer voor of met anderen kon doen bleef presteren, als bewijs voor het meedoen, voor mij alles. En ik kon natuurlijk niets meer. Ik was gek.

Pijn

Ik heb pijn
Pijn
Aan de wereld vandaag
Ik zou zo graag
Eén met mijzelf
En de wereld zijn
Maar vandaag
Vandaag
Kan ik alleen
Alleen
Eenzaam
Met mijzelf
Ver van alles
Alles
Staan

Ik heb pijn
Pijn
Aan de wereld vandaag

Patronen

Patronen leidden tot sprongen en soms tot iets andersom
Gedachten gaven soms vonken maar nu niets meer andersom
De chaos laat geen lijnen door
Het houdt nu alles krom
Onzin was vaak zinvol
en is nu alleen maar dom

Mijn gedachten, mijn wereld, wat geef ik er om?
Ik geef er niets, ik geef er nimmer
ik geef er nooit meer wat om

Ketens van woorden

Daden maakten het spel
van kennen, verkennen veel te snel
En in die stroom verdronk ik
en nam mijn schatten met mij mee
De keten van mijn woorden
moesten gaan breken bij de zwakste schakel
Want na het schrijven van mijn verhaal
kwamen er geen daden achteraan

Ik lach jullie uit

Van achter woorden
lach ik jullie uit
Ik weet
al zeg ik duizend keer
dat ik niet ben wat ik schrijf
Ik weet
dat keer op keer op keer
in alles wat ik schrijf
de lezer mij
zijn schrijver leest
en daarin mijn
zijn karakter leest

Deze schrijver lacht jullie uit
stapt vrolijk in een nieuwe schrijvershuid

While it lasts

You think that you got friends
but all you have are relatives
relatives whom are relatively
friendly for a moment -
while it lasts

You think you have a girl
but all you have are moments
moments that are momentarily
lovely for a moment -
while it lasts

You think you have yourself
but all you have are inclinations
inclinations which incline
to be yourself for just a moment -
while it lasts

But then -
who wants moments to last forever?

Tan tak

Tak tan
Tak
Kort tik
Ik
Tak tan
Tak
Op 't tafelblad
Tan tak
't Ritme da'k tik
Tak tok
Dat in me zit
Tan tak
'k Zeg
Stik
Tik tan
Tan tok
Eh
Gruwel
Tan tak
Tak tan
Eh
Oh, STOP!
'k Zeg tak

Tak

Oh, help, stop

Strrrr

Met streken en strelen
strekt hij straf stroeve strepen strak:
Hij is een strever op het strand
waar zijn stramme hand
met zand
bouwt aan een nieuwe rand
voor Nederland

Ach, zo zegt hij, wat is land
zonder een strakke streep van zand?

Eén Koning, één Rijk

Pastel tinten, pastel kleuren
M'n ander je bent mooi
Regenbogen liefde, mirre en de mijn
Vele vormen en kleuren
Beschutten mijn ogen voor de gloed
Van de zon, van een ster
En achter alles is een schijn
van Leert een Leven Lang

Goden gevallen; één Koning, één Rijk
En als Meester voor de Mensen
Roer ik de hersens in mij om
En maak een ruiter voor de vele paarden
Die zich tegen elkander keren
Al blijf ik heerser, soeverein

Bezig, altijd bezig met gedachten
Pareer ik alle daden
Die voor mij een storing zijn
Want ik ben één en ik ben voor één

Het zijn slechts kronkels in de geest
De één een ridder, de ander een beest

Trek de lijn door

Trek de lijn door van de wortels van je haren
met je vingers naar het topje van je kin
door de druk persen zich je wangzakken omhoog
en je lippen vormen een tuit van dik rood vlees
wanneer ze zuigend van elkaar gaan zie je je gebit
as het verlengde van een valse schedel
die je eerst zo schoon gelaat ontmaskert

Eén twee

Eén twee

één twee

één twee

één twee

één twee

één twee

gekke

één twee

één twee

heeft

één twee

één twee

één twee

één twee

geen

één twee

één twee

één twee

echt

één twee

één twee

één twee

geheim

gekke

één twee

één twee

is

één twee

één twee

één twee

de

één twee

één twee

climax

één twee

één twee

één twee

van

één twee

onbeheersbaar

één twee

één twee

één twee

eenling

één twee

één twee

één twee

ZIJN

De nacht

Ik wil de nacht
dat het komt tot mij
dat het mij bedekt, zacht

Ik hoor de nacht
hoe het tot mij zei
zei, dat het op mij wacht

Ik zie de nacht
daarin ben ik vrij
vrij, mij bedreigt geen macht

Ik ben de nacht
Het duister is in mij
in mij, de nacht
is waanzin
die in mij lacht
Geen zin, ik zei
ik zei, ik ben de nacht
De nacht

RUSTTIJ

Maar zelfs voor mijn gekte, mijn flirt met gekte, stopte de tijd niet. Mijn gekte bleek niet meer dan mijn zoveelste masker om achter te schuilen. De tijd zorgde ervoor dat ik dat masker niet lang genoeg omhoog kon houden om echt in mijn gekte te gaan geloven.

Een gerimpeld en kalm gezicht keek opnieuw de wereld in en zag dat de wereld minder in hem geïnteresseerd was dan hij altijd gedacht had en vond dat wel een geruststellend idee.

We hebben elkaar opnieuw ontmoet en we bleken weer bij elkaar te passen. Voor hetzelfde geld had ik mijn nieuwe begin met een onbekende begonnen. Maar we kwamen elkaar toevallig tegen, draaiden eerst wat om elkaar heen en toen klopte het opeens allemaal verschrikkelijk goed. De passie en de ruzie leken tussen twee andere mensen te zijn gebeurd, hoorden niet bij ons. Niet dat we onverschillig waren geworden. We namen gewoon meer tijd om van elkaar te genieten dan we daarvoor ooit hadden gedaan. We hadden de rust verworven om over emoties na te denken voordat we er iets mee deden. En dat kan opmerkelijk belangrijk zijn als twee mensen het leven met elkaar delen. Een leven dat er echt niet simpeler op werd. We werden er ouder en niet mooier op en dat in een wereld die ons onze gebreken steeds weer inpepert. We leefden bewust en bewust moesten wij steeds over onze tekortkomingen heen stappen. Maar het ging bijna vanzelf.

Het werd rusttij in mijn leven. Ik werd sterk genoeg om mijn ideeën te beheersen, er mee te spelen en ze op te schrijven. Niet al te vaak, maar dat hoefde ook niet. Gewoon soms, als ik even alleen in de kamer was en mijn gedachten hun gang liet gaan. Dan ging ik rustig, zonder pretentie, achter mijn toetsenbord zitten en probeerde wat.

't Is alles goed

Zonnestralen tikken stil
De ogen van mijn lichaam open
Langzaam
Zich r e k k e n d
Zegt het lichaam

fend

Verhef

zich
't Is alles goed
Even de wereld
voor mijn bestaan behoed

Omdat

Omdat ik weet dat elk licht een schaduw werpt
en ook omdat de bron van elke schaduw licht is
Word ik niet verblind door plotseling licht
noch verduisterd door vallende schaduw
En denk ik dat in alles wat ik verricht
de kern zit van verwondering en afschuw

Lente

Wervelend rond de kern
van haar bestaan
Zie ik een kleine vogel
vliegend om haar nest heen gaan
Ik denk: lente brengt haar eigen zorgen
maar ik ben blij dat het is gekomen
Tussen de groen geworden bomen
heb ik geen verlangen meer naar morgen

Zonlicht

Zonlicht rafelend door de takken
Zonlicht vreemd verdeelt in vakken
Vallend als bundels op het gras
Vallend als tekens waarin ik las
de omvang van de scheuren
waardoor God kijkt naar het aards gebeuren

En gevangen in zo'n kier
bevond zich een heel klein dier
Verblind richtte het zich op
en met een schuin gehouden kop
scheen het wel te willen zeggen:
"God, zou u uw aandacht even kunnen verleggen?"

Sunlight

On the last day of autumn
a sharp-pitched sun
breaks itself into a square
on some branches not yet bare
of a tree that with some extra color
tries to field off winter's barren order

And in the middle of that square
a squirrel looks up with sudden care
is this God that speaks to him?
or is there a devil in the light that's blinding him?
Then the little beast shrugs and seems to say:
"God or demon - Can I make it till May?"

Teveel om op terug te zien

Zo naïef als een kind
en toch alles hebben meegemaakt
Verwonderd met alles wat ik vind
maar door niets meer echt geraakt
Ik heb teveel om op terug te zien
om me af te vragen waar ik het aan verdien

Ook ik ben ergens geboren
en ik ben ergens opgegroeid
Heb de wereld beklommen als een toren
en ben al klimmende volgroeid
Maar eens ben ik naar binnen gegaan
en mijn daden zijn als nooit gedaan

In mijzelf gedeeld
maar wel geheel doorbonden
is ervaring goed verdeeld
en helen zich de oude wonden
die zich voorheen steeds openbraken
omdat anderen ze te goed konden raken

Ik dwaal door mijn geest en door mijn leven
en alles keert zich daar weerom, weerom
Aan de wereld heb ik niets te geven
ik keer mij om, heel dom, weer om

Beeld

Soms wil je niet
weten
waar je bent
wat je ziet

Je wilt
opgesloten zijn
Stil gegoten zijn
tot een beeld
dat beeld voor beeld
zich verbeeldt
eeuwig te zijn
eeuwig genoeg
aan zichzelf te zijn

Maar

ik heb te vaak mijzelf
in een cirkel gesloten
ik weet
dat de wereld
daar al eerder
doorheen is gebroken

DOOD

Ze is ziek geworden en doodgegaan. Wat zal ik zeggen? Alles wat ik kan zeggen klinkt gemakkelijk en leeg. Er valt weinig 'zinnigs' te vertellen over het kwaad van haar ziekte en haar sterven. Ik heb mijn aanraking met gekte gehad, maar na daar doorheen te zijn gekomen, was ik alleen nog maar vaster overtuigd geraakt van het vermogen van de ratio, van het zingevend verstand, om emoties hun plaats te geven en te beheersen. Niet om emoties uit te bannen, maar juist om ze onbevangen tegemoet te kunnen treden. Tegenover het overduidelijke onrecht van haar ziekte (de K) en dood heb ik echter noch met mijn ratio, noch met mijn emotie standgehouden. Zinloos hield ik mijn mond, daar waar ik meer dan ooit had willen spreken.

Ik heb het wel geprobeerd. Ik heb zowel voor als na haar sterven geprobeerd woorden te vinden waarmee ik er in ieder geval voor mijzelf iets verder mee kon komen, het gevoel kon krijgen dat ik ten minste de eerste stappen kon zetten op het pad van zingeving kon zetten. Maar mijn voeten dwalen nog steeds.

En de pen? Die wilde alles, maar kon niets. Hoeveel vellen met een paar verdwaalde woorden zal ik hebben weggegooid? Hoe hard heb ik niet geprobeerd voor haar, voor mijzelf, in gedichten te vangen wat ik met mijn mond niet zeggen kon? Enkele gedichten resteren mij. Gedichten waarover mijn gevoelens uiterst gemengd zijn. Nog voor haar sterven heb ik haar een gedicht gegeven dat bedoeld was om haar tot een soort aanvaarding te brengen, en misschien zo ook wel wat gewerkt heeft, maar waar ik nu niet mee kan leven omdat ik merk dat ik met haar sterven nog steeds niet klaar ben. Een ander gedicht geeft dat verzet aan, maar het gedicht voelt zich terecht verdrinken in de cliché's. Soms gleed ik terug in een vriendelijke gekte en dan is er soms een reflectie van het geluk dat ik met haar had. Maar ik wil nog steeds op mijn eigen voorwaarden, op mijn kracht, met haar dood afrekenen en ik heb het gevoel dat me dat wordt ontzegd. Vluchten in de chaos is geen antwoord. Zowel in het afrekenen met haar dood, als met het onder ogen zien van mijn eigen ouder worden, wil ik zonder angst, maar wel op voorwaarde van inzicht, het onvermijdelijke tegemoet treden. Laat niets mij dat ontkennen.

Kanker

Fractals in de lichaamstaal:
prachtige verbindingen breken
in takken, clusters uiteen
Verspreiden zich in weefsel
Een klier, een bot, een been
De lijnen van een leven
eten zich op en spuwen
gal en haren, boven ogen
die pijn doen van het knijpen
en kijken, moeten kijken
voorbij dat woord heen
de **dood** in en
begrijpen niet dat wat zich
delen kan zich ook ontleden kan
Fractie bij versnellende fractie
verbreken kan
eindigen kan
eindigen zal
einde zal
einde

Leaves

Falling leaves can't love each other
they are lucky if they touch each other
But sometimes when they are shedded from a Tree
that Tree will want to know where His leaves will go
and see to it that these leaves will find a place
where they can be covered gently with the coming snow
And with His friend the Wind that Tree
will find a place for leaves like you and me

My love, this is the time, and now I know
we must trust the Tree and let it go

In zacht licht

Levendig en zoveel levens geleefd
Vol jaren van jagende dagen
En toen het al voorbij was
Heb ik jou alsnog voorbijgestreefd
En leef ik in deze laatste levensdagen
Met wat in jouw gedachten geschreven was

Noten op lange dagen
Op, neer en langzaam vertragend
In dalen en op ladderheuvel
Zetten hardgestreept daartegen
Rare opgezweepte vragen
En kort maar zeer ver dragend
Uitroptekens voor gek gekeuvel
Nooit boven murmels uitgestegen

In zacht licht voor een raam gezeten
Heb ik alles op een rij gezet
En weer heerlijk dom dooreengegoid
Jij hebt natuurlijk steeds geweten
Dat als je ooit niet op me let
Alles toch weer wordt verstrooid

Heerlijk gek op jou vergekt. Nog steeds!

Gedachten

Je leeft met je gedachten
verwerkt ze, verwerpt ze
aanvaardt ze en soms ...

wil je ze je verdriet laten verzachten
dat je steeds weer bij je draagt
en dat je met spelletjes in je geest
gebruik makend van alle woorden
die je in geleerde boeken leest
toch weer bij de lege plekken brachten
waarin alles dat aan haar denken deed
vergaard werd en bij aanraking verdwenen bleek
slachtoffer van onbeheerste machten
die heersen in de gedachten waarin je leeft
en die je verwerkt,

verwerpt
aanvaardt en steeds ...

haar beeld terugbrengen in je geest

Leven

We leven een leven lang
Een leven
Een leven lang
En wat zijn we bang
Dat dat leven ons verraden zal
En aan de doden geven zal

Een leven leven lang zo bang

Ouder worden

Wanneer ik de treden van mijn leven bestijg
stap voor stap, met strammer wordend lijf
dan ga ik hoger en laat de dalen achter
en word ook in mijn handelen steeds iets zachter

Maar ik mis ook de krachten waarmee ik stijgen moet
Ken de pijn die het in lijf en leden doet

Het klein verdriet van het ouder worden
is het verdriet van het niet meer jonger worden
Om de dingen te kunnen doen waarvan mijn hoofd zegt dat het moet
en niet te hoeven luisteren naar een lijf dat zegt dat het er niet meer toe doet

Marsman oh Marsman

Marsman spreekt van de dood
als een roemer zwarte wijn
Was zijn wanhoop de mijn
dan was die beeldspraak niet zo groot

“Denkend aan Holland”
was zijn grote gedicht
Maar zoals ik het belicht
verkeek hij zich op dit land

Ik ga voor moderne Hollander door
en zie de zaken daarom wat nuchter
De dood, zo zeg ik schuchter
De dood, daar betaal ik premie voor

Naschrift

Anderen hebben de plaatsen ingenomen
die wij, te oud geworden, overgaven
Zij kwamen met nieuwe ideeën
voor onze verbleekte dromen
In het zicht van de haven
overspoelden ons daarom de zeeën
En als enkel naschrift bij ons bestaan
geldt nu de meelij die ons wordt aangedaan

Kelders van mijn geest

Ik heb de symbolen van het leven niet gemaakt
maar wel met woorden soms geraakt
En op papier dat u mij daarvoor geeft
herschep ik voor u het leven
zoals dat voor mij ooit is geweest
Het is het beste dat ik kan geven
Het beschrijft mijn daden, het beschrijft mijn streven
voordat ze verdwijnen naar de kelders van mijn geest

Windedans

Mee door de regen
met de Zeewegstraat
Ik heb alleen te leven
waar de wind heen waait

Ik droom met de meeuwen
voor de kusten langs
En heb voor alle eeuwen
een eigen windedans

Zo drijf ik met de dagen
alle weken door
De ogen die alles met mij zagen
weten wat ik daarbij verloor

EINDE

Hoe absoluut is de dood? Hoe benader ik de dood? Ik weet het nog niet.

Ik vertel het nu pas, maar . . . in mijn jeugd ben ik al eens gestorven. Heel absoluut. Ik kijk nog wel eens terug, maar de jongen die er voor die tijd was heeft niets met mij te maken. Hij is gestorven, kon het leven en vooral zijn eigen onmacht niet aan. De ander, die u in deze bundel verder kon volgen, is - onaf, onecht - door gegaan.

En nu kom ik weer voor dat absolute moment te staan, de dood.

Hoe dramatisch. En vreemd. Want nooit heb ik het leven beter kunnen inschatten, beter relativieren, dan nu. Nooit heb ik zo'n rust gevoeld als nu. De paar mensen die nog de moeite nemen om mij te bezoeken kan ik altijd met een lach ontvangen. En terwijl zij praten, weet ik dat er een glimlach om mijn mondhoeken speelt. Dat is zoals ik het wil en het is fijn dat ik dat ook zo kan.

Er zit wel veel melancholie achter mijn glimlach. Dat is niet slecht, maar naar mijn strikte gevoel maakt het mij meer afstandelijk dan ik wil zijn. Ik wil tot het laatste moment midden in het leven staan, nog alles in vol bewustzijn wild over mij heen laten gaan. Het sterven van mijn lichaam zegt niets over het sterven van mijn geest. Die geest is levend. Maar de dood, door het lichaam of door de geest, blijft - cliché - per definitie het einde van dat leven. Ik moet u teleurstellen, ik heb er geen goed antwoord voor. De dood is simpel, absoluut. Het leven blijft een heerlijk raadsel.

Ik neem afscheid. Afscheid zoals het moet zijn. Met een glimlach, met spijt. Met verdriet. Maar het is goed.

Ik geef mijn gift terug.

Bergen van een geest

Ik dwaalde eens door de bergen van een geest
en vertelde over dalen die te donker waren
om ongeleid doorheen te dwalen
En ik zei toen dat ik in die dalen ben geweest
en daar toen omkwam door vele gevaren
en een eigen zwakte om de uitweg te halen

Hoe kan ik nu in woorden rijmen
hoe ik daar vanuit die bergen in een geest
- die zo denk ik toch de mijne was -
vertelde over dalen en hun geheimen
als ik daar toen ben geweest
en er mijn dood op een grafsteen las?

De man in de bergen en de man in de dalen
zijn dezelfde voor u en in mijn geest
Maar in dat leven hebben zij elkaar toch nooit ontmoet
en de één kan alleen maar over de ander verhalen
omdat de man in de bergen niet in het gevaar is geweest
dat de ander in de dalen daar en in zichzelf heeft ontmoet

Gegevens

Gegeven komt
Gegeven neemt
En ik
Doorzeefd
Met gedachten
Die verstrooien
In de wind
Ik
Ik word een geest

Een vlucht heen
een vlucht terug
En dan
Doorweeft
Met onrust
Die drijft
Mij verder
Ik
Ik ben verweesd

Een droom geboren
Een droom verloren
En zo
Doorleefd
Met jaren
Uitgewoond door de wereld
Ik
Ik ben geweest

Delen

Ooit komt het moment dat je onbevreesd
kijkt naar al het dagelijkse leven
terwijl je weet dat jij daar buiten staat
omdat je kijkt op wat voor jou is geweest
en een blik van liefde het enige is wat je kunt geven
voor je de laatste weg neemt die nog openstaat

Maar wat een gift dat dan is
omdat er alles in zit wat je bieden kunt:
herinnering, weemoed en een soms echt delen
Die blik van liefde is het laatste dat er is
en iets dat jij alleen vrij geven kunt
Je doet het, ook al is er niemand om die blik te delen

*"Thou canst not prove that I,
Who speak with thee,
Am not thyself in converse with thyself,
For nothing worthy proving can be proven
Nor yet disproven. Wherefore thou be wise
Cleave ever to the sunnier side of doubt,
And cling to Faith beyond the forms of Faith!"*

- Alfred Tennyson, 1885

INHOUD

Introductie	5
Een rand	7
Begin	9
Jeugd	11
Geluk	12
Cadeau	12
Maart	13
Wars	13
Een denker	14
Vraag en antwoord	14
Studie	15
Tentamen	17
Toch niet	17
Hemels geschenk	17
Zelfkennis	18
Dromen	18
Afscheid	18
Nachtgedachten	19
We hebben gedacht dat we alles konden	20
Zo ik de wereld ken	20
Petitie	21
Conversatie met God	21
De priester en het barmeisje	22
Liefde	23
Feest	24
Contact	24
Alleen	24
Lijzijde	25
Wie ben ik dat ik van je dichten mag	25
Glimlach	25
Foto	26
Meisje	26
Werk	27
Stilte	28
Witte woorden	29
Niet te koop	29
E,n A-4	30
Wezenlijk	31

't Tekent mensen	31
Office blues	32
Ploff	32
Dag m'n dag	32
Nurks	33
Hap snap	33
Verhalen	33
De buis	34
Denk niet mij te kennen	34
Afstand	34
Transen	35
Zoon is twee	35
Een man	36
Breuk	37
Raadsel	38
Lieve idioot	38
Onwil	39
We leven nog	39
Oog	40
Verbeiten in steen	40
Gegeven	40
Melodrama	41
Schaduwtijd	41
Zelftwist	42
Gek	43
Pijn	44
Patronen	44
Ketens van woorden	45
Ik lach jullie uit	45
While it lasts	46
Tan tak	47
Strrrr	47
Eén Koning, één Rijk	48
Trek de lijn door	48
Eén twee	49
De nacht	50
Rusttij	51
Toch gedicht	52
't Is alles goed	52
Omdat	53
Lente	53
Zonlicht	54
Sunlight	54
Teveel om op terug te zien	55
Beeld	56

Dood	57
Fractals	59
Leaves	59
Aan de maan	60
In zacht licht	61
Gedachten	61
Leven	62
Ouder worden	63
Marsman of Marsman	63
Naschrift	63
Kelders van mijn geest	64
Windendans	64
Einde	65
Bergen van een geest	67
Gegevens	68
Delen	69

Colofon

Peter Noordhoek -
Over de rand. Een dichtroman

Versie: 27 december 2018
Bewerking van versies 12 oktober 1988, 25 maart 1994.
Code: PNG.94.1F
1e exemplaar geschreven in MS-WORD, pos. 2 - 27, tabs op 0,5

Tekening: Janec
Citaat Alfred Tennyson uit: "The Ancient Sage" (publ. 1885)

Peter Noordhoek
Oosthaven 15-16
2801 PC Gouda
Tel.: 0182 – 68 45 45
E-mail: dpn@northedge.nl
Web: www.northedge.nl